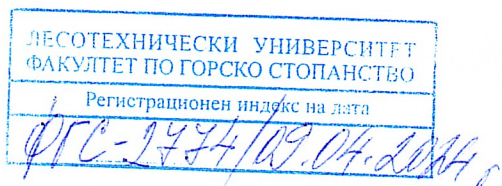

СТАНОВИЩЕ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.5. Горско стопанство, научна специалност „Лесоустройство и таксация“, по дисциплината „Лесоустройство“, обявен в Държавен вестник, бр. 102 от 08.12.2023 г., код на процедурата **FOR-AsP-1123-115**.

Кандидат за участие в конкурса: гл. ас. д-р Тома Иванов Тончев

Автор на становището: доц д-р Евгени Иванов Цавков, Лесотехнически университет; област на висше образование: 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.5. Горско стопанство, научна специалност: „Лесовъдство, вкл. Дендрология“, определен за член на научното жури със заповед № ЗПС-22/23.01.2024 год. от Ректора на ЛТУ.

1. Кратко представяне на кандидата.

Гл. ас. Тома Тончев е роден на 05.07.1973 г. в гр. Берковица. Средно образование е получил в ТМГС – гр. Берковица (1992 г.). Завършил е Лесотехническия университет по специалност Горско стопанство през 1997 г. с много добър успех, като придобива професионална квалификация „Инженер по горско стопанство“, в съответствие по ЗВО с ОКС „магистър“. През периода 1998-1999 г. е проектант в „Агролеспроект“ ЕООД. През 1999 г. постъпва на в ЛТУ като организатор учебна дейност в катедра „Лесоустройство“ към ФГС на ЛТУ като същевременно е хоноруван асистент по дисциплината „Лесоустройство“. От 2008 г. е главен асистент в катедра „Лесоустройство“ на ЛТУ. Като задочен докторант по научната специалност „Лесоустройство и таксация“ в Института за гората при БАН е подготвил дисертацията на тема: „Проучвания върху строежа и растежа на издънкови букови насаждения в Стара планина“, защитава я през 2007 г., с което придобива ОНС „доктор“ (Диплома №31872, издадена на 17.12.2007 г. от ВАК).

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискваните съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Кандидатът е представил всички необходими документи и материали, посочени в чл. 60, ал. 4, вкл. са спазени изискванията по ал. 5 и ал. 7 от Правилника за РАС на ЛТУ, което беше установено на първото заседание на научното жури и отразено в Протокол №1 от 14.02.2024 г. В документите за участие в конкурса гл. ас. Тома Тончев е представил 37 научни труда, от които 2 монографии (книга и хабилитационен труд), 7 глави от колективни монографии и 28 научни публикации. Посочената информация за минималните национални изисквания за академичната длъжност „доцент“ показва, че кандидатът убедително покрива тези изисквания, а в някои случаи ги надвишава. По отделните показатели точките са както следва: **Показател А** - Защитеният дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, осигурява предвидените в минимални изисквания **50 точки**; **Показател В3** – Хабилитационен труд – монография, осигурява предвидените **100 точки**; **Показател Г** – **266,69** точки при изисквани 200 точки; **показател Д** – **365** точки, при изисквани 50 точки.

Общо по всички показатели при минимални изисквания от **400** точки, кандидатът е реализирал **781,69** точки.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата

Преподавателската работа на гл. ас. Тома Тончев започва през 1999 г. като хонорирован асистент по лесоустройство и в продължение на 16 години е „главен асистент“.

От учебната 2016-2017 г. е титулярен преподавател по дисциплината „Лесоустройство“ за студентите по специалност „Горско стопанство“, ОКС „бакалавър“, редовно обучение, а от 2021-2022 г. – по дисциплината „Горска таксация“ за студентите от специалност „Горско стопанство“ ОКС „бакалавър“, задочно обучение. От учебната 2022-2023 г. Тома Тончев извежда лекционния курс и упражненията по дисциплината „Растеж и прираст на горите“ за студентите от специалност „Горско стопанство“, ОКС „магистър“, задочно обучение“.

През периода 2011-2023 г. под ръководството на гл. ас. Тончев са разработени и защитени на пет дипломни работи (2 в ОКС „бакалавър“, 3 в ОКС „магистър“). През периода 1999-2020 г. е бил рецензент на 61 дипломни работи на студенти от специалност „Горско стопанство“ (27 в ОКС „бакалавър“ и 34 в ОКС „магистър“). Като принос в учебната дейност трябва да се посочат и актуализираните учебни програми по задължителните дисциплини по „Горска таксация“ (за студентите по „Горско стопанство“, задочно обучение) и по „Лесоустройство“ (за студентите по „Горско стопанство“, редовно обучение). Смятам за принос в обучението на студентите по горско стопанство разработените от гл. ас. Тончев курс от лекции и упражнения по „Лесоустройство“, както и набор от тестове за семестриален изпит и текуща оценка по същата дисциплина в различни електронни платформи - Google forms, Zoom, Microsoft Teams, Blackboard. Тома Тончев е самостоятелен автор на 1 учебно помагало и съавтор на още едно помагало.

С увереност считам, че в своята преподавателска дейност гл. ас. Тончев винаги се е отнасял със старание, възискателност, а преподаваният материал е поднасян на високо академично ниво и в съответствие със съвременните тенденции по съответните дисциплини.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

За изследователската дейност на кандидата може да се съди по участията му в научни и научно-приложни проекти. Към научно-изследователския сектор на ЛТУ (до 2013 г.) Тома Тончев е участвал в 11 научно-изследователски и приложни проекти, от които на един е бил ръководител. След 2013 г. е участвал в 4 научни проекта, 2 от които международни. През периода 2017-2020 г. като член на работния колектив участва в 6 научно-приложни разработки.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Публикационната дейност на гл. ас. Тома Тончев е в съответствие с научната специалност и конкурсната дисциплина. Той участва в конкурса с 37 публикации, които могат да класифицирани в следните категории:

- **Монография:** „Подходи за оптимизиране на планирането и ползването в горите (2022 г., 146 с.) (В3.1)
- **Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд:** „Проучвания върху строежа и растежа на издънковите букови насаждения в Стара планина“ (2023 г., 146 с.) (Г6.1)
- **Публикувани глави от колективна монография** – общо 7.
- **Научни публикации** – общо 28, от които:
 - o статии в научни списания, реферирани от Web of Science - 10. От тях девет

са в български реферирани издания (Г7.1-Г7.6, Г7.8, Г7.9 и Г7.10), а една от тези статии е публикувана в научното списание с импакт-фактор – Baltic Forestry, IF 2020-0,772 (Г7.7).

- в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 18 (Г8.1 – Г8.18).

Преобладават публикациите на български език – 28 (76%). Три от публикациите са самостоятелни, 9 – с един, 9 – с двама и 16 – с повече съавтори. От съвместните публикации, Тома Тончев е водещ в 9 публикации.

На основание детайлния преглед на научната продукция на гл. ас. Тома Тончев смятам, че той един от авторитетните наши изследователи, работещи в областта на лесоустройството и горската таксация. Научното му творчество обхваща различни техни аспекти и отговаря напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“.

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Кандидатът е представил установени цитирания на 14 от публикациите – предимно на статиите в списания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. За тях кандидатът е представил общо 11 цитирания. Седем цитирания са в монографии и научни трудове и 11 – в нереферирани списания с научно рецензиране.

Наред с цитиранията като показател за това, че творчеството на д-р Тончев е познато за научната общност, както у нас, така и в чужбина, трябва да се посочат и възложените му седем рецензии на ръкописи за три научни списания – Forestry Ideas, Наука за гората и Bois et Forêts des Tropiques.

4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)

Приносите в научните публикации на д-р Тома Тончев са обобщени в 3 направления: 1) организация на стопанството и оптимизиране на стопанисването и ползването в горите, 2) строеж и растеж, прираст и производителността на дървостойките и 3) екологични особености и здравословно състояние на насажденията.

Смятам, че така формулирани и класифицирани приносите са адекватни и отразяват напълно насоките в проучванията на кандидата.

Специално внимание заслужава монографията „Подходи за оптимизиране на планирането и ползването в горите“. Тя написана на високо научно ниво, с прецизна методика и задълбочен анализ основните въпроси в лесоустройството, свързани с формите на организация на стопанството и ползването от горските територии. Д-р Тончев задълбочено е анализирал подходите за максимизиране на добивите и оптимизиране на структурата и ползването при различни форми за организация на стопанството в горите – голосечна (приложение на линейно и смесено целочислено програмиране за тополови насаждения), постепенно-сечищна (модел на самоизреждането с връзка между среден диаметър, доминираща височина и брой дървета за семенни букови днасаждения) и изборна (оптимални кръгови площи, запаси, брой на дърветата за различни целеви диаметри за смесени насаждения от собикновен смърч, обикновена ела, бял бор и обикновен бук). Значителна част от това монографичното изследване е посветено на различни въпроси от стопанисването на семенни букови насаждения. Задълбочен анализ е направил д-р Тончев за моделите на самоизреждане, връзката между максималната кръгова площ, индексите на конкуренция, връзката между броя на дърветата с диаметъра, обема на средното стъбло и височина. В резултат на тези проучвания и на базата на

сложен математически апарат д-р Тончев е извел три сценария за планиране на лесовъдски намеси в семенните букови насаждения, което смятам за важен принос в стопанисването на буковите ни гори. Части от приносите в монографията са свързани с въпросите за строежа, растежа, прираста и производителността на дървостойките чрез проучването на различни индекси за оценка на гъстотата и пълнотата на дървостойките.

От въпросите на горската таксация се открояват приносите за разработването на прирастни таблици по бонитети чрез три регресионни модели за процента на текущия обемен прираст в зависимост от средна възраст и средна кръгова площ на 1 хектар. Като част от научен колектив д-р Тончев участва в разработването на нови бонитетни таблици по оригинална методика за различни голосеменни и покритосеменни дървесни видове. Също в съавторство са разработени растежни таблици (бонитетни сортиментни таблици) за бял бор, горун и благун и обикновен бук, които имат важно значение при количествената и качествена оценка на дървесния запас при лесоустройственото проучване и планиране при инвентаризацията на горите.

Оценявам високо разнообразието от дървесни видове, залегнало в изследванията на д-р Тончев. Неговите изследвания са важен принос в оценката на растежа на дървесния вид като важна биологична особеност и особеностите му при различни екологичните условия. Дендрологичното разнообразие в неговите изследвания обхващат 9 дървесни вида, доминанти в нашите гори голосеменни видове: бял бор, обикновен смърч, обикновена ела, бяла мура и покритосеменните видове: от род *Quercus* – горун, благун, обикновен бук. Приносен елемент в тази насока намирам и в проучването на някои поредки видове от нашата дендрофлора – брутски бор и обикновен явор.

Приносите на д-р Тончев оценявам високо и като резултат на неговата задълбочена и на високо ниво работа и по изследваните проблеми. Широкият обхват от дървесни видове, добрата математическа подготовка при анализа на проучваните въпроси, както и задълбочения анализ на резултатите ми дават основание да считам, че д-р Тончев е един добре подготвен преподавател и изследовател в своето направление в България.

5. Оценка на личния принос на кандидата.

Кандидатът има 3 самостоятелни публикации и 9 с един съавтор. Личният принос на кандидата се откроява във всички негови публикации. Изследванията са резултат от неговите експертни знания и умения. Убедено смятам, че приносът в общите публикации е равностоен с конкретен личен принос в тях. Оценявам високо научната дейност на кандидата, неговите задълбочени познания, интереси и активна работа в областта на лесоустройството и горската таксация.

6. Експертна дейност

Д-р Тончев е представител на Лесотехнически университет в експертния съвет към Изпълнителната агенция по горите. Участва в различни работни групи към същата агенция. Като консултант участва в разработване на модул в програмния продукт „Forest analysis and planning“ на „Ксимапс“ ООД и на сдружение WWF-България.

7. Критични бележки и препоръки.

Не открих съществени пропуски в представените материали.

Позволявам си да препоръчам на д-р Тончев обособяването на отделна група в приносите като методични такива.

Позволявам си да отправя препоръка към кандидата за адаптиране и представяне на някои от своите резултати в популярен вид, което ще допринесе тяхното по-добро разбиране от по-широк кръг от лесовъдската колегия.

Тома Тончев притежава уменията на опитен преподавател и задълбочен

изследовател в областта на важните за лесовъда предмети горска таксация и лесоустройство. Смятам, че целенасочената работа по подготовката на последователи (асистенти, дипломанти, докторанти) от негова страна ще допринесе за издигане равнището на тази научна област у нас. Като обекти в проучванията си д-р Тончев е обхванал доминиращите за нашите гори представители на видовете от семействата Pinaceae и Fagaceae, което също повишава значимостта на изследванията му. Сигурен съм, че в бъдещите си проучвания д-р Тончев ще продължи с обобщение на постигнатите резултати и в бъдещото научно творчество той ще има, ако не самостоятелна, то водеща позиция.

8. Лични впечатления

Познавам Тома Тончев от времето на постъпването му като преподавател в катедра „Лесоустройство“ (1999 г.), както и по време на съвместни дейности, както в учебната и преподавателската дейност, така и от съвместното ни участие в различни курсове и обучения. Впечатленията ми са изцяло положителни – и като колега, и като преподавател. Ползвал съм и се допитвал до неговите съвети, особено за биологията на дървесните видове и възможностите за техните числени изражения – растеж, прираст и други показатели. Тома Тончев има добра солидна методична и интердисциплинарна подготовка и това му гарантира убеденост в трактовката на научни проблеми. Член е на Факултетния съвет на ФГС, Академичния съвет на ЛТУ (2012-2020 г.) и участва в различни комисии на университетско и факултетно ниво.

8. Заключение

Въз основа на всичко посочено по-горе, както и комплексната преценка за качествата на кандидата, неговото научно творчество и дейност и на базата на моите лични впечатления, ми дават основание на направя заключението, че гл. ас. Тома Тончев отговаря на предвидените в ЗРАСРБ и в Правилника на РАС в ЛТУ наукометрични изисквания за академичната длъжност „доцент“. Поради това с убеденост ПРЕДЛАГАМ гл. ас. д-р Тома Иванов Тончев да заеме академичната длъжност „доцент“ по дисциплината „Лесоустройство“ от ПН 6.5. Горско стопанство.

Дата: 08.04.2024 г.

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:

гр. София

(доц. д-р Евгени Иванов Цавков)

Становището е предадено на: 09.04.2024 г.